

جایگاه واقعۀ هدف قرار گرفتن بولتون در روندهای آمریکا

استبداد ترامپ‌شاهی

سید مهدی طالبی پژوهشگر حوزه بین‌الملل

روز شنبه مأموران پلیس فدرال (افبی‌آی) خانه و دفتر کار جان بولتون، مشاور اسبق امنیت ملی آمریکا را بازرسی کردند. او در دولت اول ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، دومین مشاور امنیت‌ملی وی بود. بولتون پس از آن‌که در پی اختلاف با ترامپ در سال ۲۰۱۹ دولت را ترک کرد، به یکی از بزرگ‌ترین و زک‌ترین منتقدان او بدل شد. ترامپ، بولتون را شخصیتی جنگ‌طلب توصیف می‌کند و متقابلاً او نیز ترامپ را شخصی ناآگاه، بی‌برنامه و تحت‌تأثیر اطرافیان تصویر کرده است. اتهام بولتون نگهداری اسناد حساس و انتقال آن‌ها به منابع خارجی است. برخی منابع می‌گویند در صورت اثبات اتهامات، او با احتمال ۲۰ سال زندان مواجه است.

■ ■ ■

چرا بولتون؟

بولتون تقریباً اولین طعمه بزرگ انتقام‌جویی ترامپ است؛ اما چرا او هدف قرار گرفت؟ برای یافتن پاسخ این سؤال می‌توان پرسش دیگری را طرح کرد: از میان کسانی که با ترامپ کار کرده‌اند و حتی مخالفان او، چه کسی بیشتر فعال بوده است؟ بولتون نه‌تنها در میان برندگان از ترامپ و طرفش‌دگان توسط او بیشتر با وی سرشاخ شده، بلکه حتی بیشتر از دموکرات‌ها با او مواجهه داشته است. دومین مسئله، واکنش‌های سریع بولتون و نقد فوری اقدامات ترامپ است. سبومین مورد، نحوه نقد است که بولتون سعی می‌کند با نیت خوانی از ترامپ و افشای آن، او را بی‌حیثیت کند. از میان جمهوری‌خواهان قدیمی مخالف ترامپ هیچ‌کدام زبان سرخی مانند بولتون نداشته‌اند.

اعمال فشار بر بولتون چه مسائلی را نشان می‌دهد؟

هدف قرار گرفتن مشاور امنیت ملی اسبق ترامپ توسط نهادهای امنیتی حاوی نکاتی است که در ادامه مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

۱ در حکم حبس ابد

بولتون ۷۷ساله است و در صورت محکومیت به ۲۰ سال زندان در ۹۷ سالگی آزاد خواهد شد!! ازین رو حکم ۲۰ سال زندان برای وی به معنای حبس ابد است. نگه‌داشتن رقیب سیاسی تا پایان عمر در زندان که در عمل همان حبس ابدی است که در غرب جایگزین اعدام شده است، نشان اوج کینه‌جویی سیاسی دارد.

۲ تفاوت دولت دوم با اول

روند شکل گرفته در دولت دوم ترامپ از همان ماه‌های اول نشان می‌داد ترامپ در دولت دوم خود بسیار مهیب‌تر از دولت اولش ظاهر شده است. این روند هم به دولت اول او مربوط است و هم به درس‌هایی که از آن گرفت. ترامپ در همان دولت اول، به تدریج در حال تحکیم قدرت خود و اجرای اقدامات سهیمگین بود. ورود جدی‌تر به جنگ تجاری، ترور شهید سردار سلیمانی، فرمانده سپاه قدس ایران و نزدیک‌شدن به اقدام جنگی محدود

تشییع‌کنندگان اروپایی کم‌دین!

لشکرکشی دیپلماتیک سران اروپایی به کاخ سفید فرصتی برای آن‌ها جهت فارغ شدن از اوضاع آشفته قاره سبز (ولو در حد ۲۴ ساعت) بود! اما این قاعده در خصوص کم‌دین و رشکسته‌ای که لقب رئیس‌جمهور اوکراین را یدک می‌کشد صادق نیست! زلنسکی در جریان این دیدار مشترک با حقایق ر و به رو شد که تاکنون از آن‌ها فرار می‌کرد یا به لحاظ روانی آگاهی‌گد پذیرش آن‌ها را نداشت! او به وضوح متوجه شد که ترامپ و پوتین در ترسیم نقشه راه آتش‌بس جنگ اوکراین کمترین توجهی به حریم سسرمینیی و راهبردی این کشور جنگ‌زده ندارند! همچنین برای رئیس‌جمهور اوکراین محرز شد که باید رؤیای پیوستن به پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) را برای همیشه به فراموشی سپارد. فراتر از این غدار غها، اساساً امکان دارد برکناری زلنسکی از قدرت تبدیل به یکی از مؤلفه‌های توافق پنهان و متعاقباً آشکار مسکو – واشنگتن در فرایند آتش‌بس شود.

■ ■ ■

خبری از تضمین آتش‌بس نیست

یکی از موضوعاتی که نگرانی‌های زلنسکی در قبال آتش‌بس احتمالی در جنگ اوکراین را دوچندان ساخته، معطوف به تضمین‌هایی است که طرفین در این خصوص باید ارائه دهند. احتمالاً روسیه از سران ناتو خواهد خواست تا تضمین‌هایی را در خصوص عدم گسترش ناتو (حداقل به شرق) و عدم ارسال تجهیزات سنگین به اوکراین به مسکو ارائه دهند. واشنگتن نیز به صورت ضمنی این موارد را پذیرفته است. در مقابل، اوکراینی‌ها و ناتو قصد دارند از مسکو بخواهند تضمین‌هایی را در خصوص عدم تجاوز به خاک اوکراین به دو سسوی آتلانتیک ارائه دهد. اما سؤال اصلی اینجاست که چه کسی می‌خواهد تضمین روس‌ها را احصا و کتی‌سازی کند؟! اروپاییان در این معادله ریاضی – امنیتی پیچیده حتی به واشنگتن نیز اطمینان ندارند. از سوی دیگر، اعضای اروپایی پیمان آتلانتیک شمالی نیز به لحاظ قدرت راهبردی و نظارتی در جایگاهی قرار ندارند که بتوانند روس‌ها را وادار به ارائه تضمین‌های مشخص (با هدف اجتناب از منازعات آتی در دوران پس‌آتش‌بس) کنند. پایگاه اینترنتی پولیتیکو در یکی از تازه‌ترین گزارش‌های خود به همین گره کور راهبردی در اروپا اشاره می‌کند. بر این اساس همیمانان کی‌یف در تلاشند تا بفهمند چگونه می‌توان از اوکراین در صورت توافق صلح از حمله دیگری از سسوی روسیه محافظت کرد، اما هنوز به پاسخ مشخصی نرسیده‌اند. پایگاه پولیتیکو در این خصوص تأکید کرده است: «به رغم فشارهای دونالد ترامپ، ولودمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، روشن کرده است که کشورش تنها در صورتی با توافق صلح با روسیه موافقت خواهد کرد که با تضمین‌های امنیتی محکم همراه باشد. ترامپ شخصاً در جریان دیدار روز دوشنبه خود با زلنسکی و رهبران اروپایی به او گفته است که اوکراین از حمایت‌هایی «مانند ماده ۵» ناتو برخوردار خواهد بود، اما جزئیات مشخصی ارائه نکرد. ماده ۵ ناتو که قلب این پیمان نظامی است، می‌گوید حمله به یک عضو ناتو، حمله به همه اعضا است و همه باید از او دفاع کنند.»

تعهد آری، تضمین خیر!

صورت مسئله مشخص است! سران اروپایی می‌گویند تا زمانی که اوکراین

علیه ایران در ماه‌های پایانی حضور در کاخ سفید، این روند را نشان می‌داد. در دوران فترت چهارساله بین دو دوره، ترامپ تپمش را یکدست‌تر، کنترل بر حزب جمهوری‌خواه را بیشتر، اتلافش را گسترده‌تر و ارتباطش با دولت پنهان را عمیق‌تر ساخت، در نتیجه با تقاطع روند روبه‌رشد تحکیم قدرت و دستاوردهای اخذشده از دولت اول، ترامپ امروز با قدرتی بسیار بالاتر از آن دوره، عمل می‌کند.

۳ سوء استفاده از دستگاه‌های اطلاعاتی به‌طور هم‌زمان در سیاست خارجی و داخلی

در دولت جورج بوش (۲۰۰۱ – ۲۰۰۹) دستگاه‌های اطلاعاتی توجیه‌گر اقدامات او در سیاست خارجی بودند و با ادعاهایی که بعدها دروغ بودنشان اثبات شد به او برای لشکرکشی به افغانستان و عراق کمک کردند. در دوره ترامپ اما دستگاه‌های اطلاعاتی در دو حوزه سیاست خارجی و داخلی به نفع رئیس‌جمهور عمل می‌کنند. پیش از وقسوع جنگ ۱۲ روزه میان ایران و رژیم صهیونی که با دخالت مستقیم آمریکا همراه بود، ادعاهایی درباره احتمال ساخت سلاح هسته‌ای توسط تهران مطرح و توسط ترامپ تبلیغ شد؛ اما همان زمان تئولسی گبارد، رئیس منصوب ترامپ در اطلاعات ملی آمریکا اعلام کرد شواهدی در این خصوص وجود ندارد. واکنش ترامپ به این اطلاعات آن بود که گفت نظرات گبارد برای او اهمیتی ندارد. مسسولان امنیتی آمریکا با این واقعه هفمیدند به جای تهیه گزارش‌های واقعی باید در خدمت پروژه‌های رئیس‌جمهور باشند.

۴ مانعی در برابر ترامپ وجود ندارد

تیم ترامپ از وفاداران تشکیل شده، حزب جمهوری‌خواه به کنترل او درآمده و حزب دموکرات منفعل است، در نتیجه ترامپ مانعی در برابر خود

نمی‌بیند. دولت پنهان آمریکا نیز فعلاً در حال حمایت از اوست و مشکلات را از پیش پای او برمی‌دارند.

۵ استفاده از آورده سیاست خارجی در داخل

بازرسی از خانه بولتون و تهدید او به ۲۰ سال زندان پس از دیدار ترامپ با پوتین و رهبران اروپایی صورت گرفت. این مسئله نشان می‌دهد او تمایل دارد از دستاوردهای سیاست خارجی در سیاست داخلی استفاده کند. ازاین‌رو این محتمل است که ترامپ با نمایش‌های خارجی ولو آن‌که آورده قطعی نداشته باشند برای تحکیم جایگاه خود در داخل بهره ببرد.

۶ نقش دیکتاتور مصلح

مهار چین و اصلاحات داخلی در آمریکا به دولتی با اختیارات گسترده نیاز دارد و ازاین‌رو ترامپ با پررنگ‌کردن مشکلات آمریکا سکوت عده‌ای را برای تحکیم قدرت خود و تبدیل شدن به دیکتاتور مصلح خریده است.

۷ کنترل لابی‌ها؟

بولتون به فروش اطلاعات به طرف‌های خارجی متهم شده است. هر چند این اتهام‌زنی شخص او را هدف قرار گرفته است، احتمالاً بهانه‌ای به دولت خواهد داد تا کنترل بیشتری بر لابی‌های خارجی در آمریکا اعمال کند. این امر به‌خودی‌خود به معنای یک اقدام مفید ملی نیست، بلکه احتمالاً دولت ترامپ به نفع برخی لابی‌ها، لابی‌های رقیبشان را تحت فشار قرار می‌دهد.

۸ قطع پیوند مخالفان داخلی با مخالفان خارجی

یک راه دولت‌های مخالف ترامپ برای مهار او تقویت رقبای وی است. ترامپ در حین انتخابات به حضور داوطلبان حزب کارگر انگلیس در کمپین حزب دموکرات که امری معمول و سابقه‌دار بود، معترض شد. قطع ارتباط مشسورتی میان مقامات سابق آمریکایی با منابع مالی خارجی، یکی

آتش خشم ترامپ علیه ایالات آبی

نیروهای گارد ملی بر خلاف دیگر مأموران فدرال مستقر در پایتخت قرار نیست سلاخی در دست و پا حتی در خودروهایشان داشته باشند. بر اساس گزارش شبکه یورونیوز ارتش آمریکا طی بیانیه‌ای اعلام کرد: «سلاح‌ها در صورت نیاز موجود هستند، اما در زرادخانه باقی می‌مانند.»

اما شواهد میدانی با ادعای مطرح شده مطابقت ندارد!وال استریت ژورنال در خبری اعلام کرده از شامگاه جمعه به برخی اعضای گارد ملی اعلام شد منتظر صدور دستور حمل سلاح باشند. به نظر می‌رسد ترامپ درصدد تثبیت این روند (گسترش گارد ملی به ایالات) است. باتریک مورسی، فرماندار ایالت ویرجینیایی غربی نیز به تاگی اعلام کرده است به درخواست دولت دونالد ترامپ، حدود ۴۰۰ تا ۴۰۰ سرباز گارد ملی را به واشنگتن اعزام می‌کند. به گفته مقامات وزارت دفاع، از زمان ورود گارد ملی به واشنگتن آن‌ها وظیفه حضور آشکار در مناطق عمومی و مأموریت‌های اداری و لجستیکی و حتی «زیباسازی محیط» را بر عهده داشتند! وظیفه‌ای که اساساً با مأموریت‌های گارد ملی ایالات متحده در تعارض قرار دارد.

ساده‌سازی مسئله به سبک جمهوری‌خواهان

همان گونه که اشاره‌شد، رسانه‌ها و مقامات ارشد حزب جمهوری‌خواه در تلاشند با به کارگیری کلیدواژگانی مانند «کاهش تش» مأموریت گارد ملی در ایالاتی مانند واشنگتن و کالیفرنیا را توجیه‌کننده به گفته مقامات پنتاگون، نیروهای گارد ملی آموزش تکنیک‌های کاهش تش دیده‌اند و مشابه تشی که در ژوئن در لس آنجلس ایفا کردند، عمل خواهند کرد. در آن زمان، ترامپ بیش از چهار هزار نیروی گارد ملی، ۷۰۰ تفنگدار دریایی و دیگر مأموران فدرال را در واکنش به اعتراضات علیه یورش‌های اداره مهاجرت و گمرک آمریکا اعزام کرد. در پی انتشار تصاویر خودروهای گارد ملی در ایست‌های بازرسی مهاجرت و حضور تفنگداران دریایی در کنار تیم‌های اداره مهاجرت، این اقدام رئیس‌جمهوری آمریکا با واکنش‌های منفی گسترده‌ای روبه‌رو شد. کاملاً محرز است که ترامپ در صدد انتقامی سازمان‌یافته و هدفمند از ساکنان ایالات آبی برآمده است. همین مسئله منجر به سردرگمی و ناراضایی شدید دموکرات‌ها شده است. مقامات محلی در واشنگتن ضمن ابراز نگرانی‌های مشابه، هشدار دادند که گارد ملی آموزش لازم برای امنیت عمومی را ندارد و دخالت ارتش در امور انتظامی غیر موجه و بالقوه خطرناک است. با این حال قرار نیست ترامپ از مسیری که آغاز کرده به سادگی منصرف شود!فیل مندلسون، رئیس شورای منطقه کلمبیا (واقع در ایالت واشنگتن) تأکید کرده است سربازان گارد ملی برای جنگ و ولایای طبیعی آموزش دیده‌اند، نه برای انجام وظایفی که پلیس محلی باید صورت دهد!

ایالت بعدی کدام است؟

به نظر می‌رسد یکی از اهداف اصلی ترامپ طسی روز‌های آتی ایالت آبی نیویورک خواهد بود، جایی که یکی از کانون‌های اصلی مخالفت با حضور جمهوری‌خواهان در کاخ سفید محسوب می‌شود. اعزام گارد ملی به نیویورک طی روز‌های آتی کاملاً ممکن و میسر به نظر می‌رسد. تحولات و ناآرامی‌هایی که بر اثر استقرار گارد ملی در نیویورک رخ دهد قابل تعمیم به برخی ایالات همسایه آن است. این ایالت از شرق با ایالت‌های ورمونت، ماساچوست و رودآیلند، از جنوب و غرب با ایالت‌های نیوجرسی و پنسیلوانیا هم‌مرز است. این دانسان همچنان ادامه دهند.

نکات

علاوه بر موضوع بولتون، تحولات دیگری نیز جریان دارند که اهداف ترامپ را مشخص می‌سازند.

ترامپ خواهان الحاق کانادا، گرینلند و پاناما شد و حالا فشارهایی به برزیل وارد کرده و با اعزام ناوگان دریایی به سسواحل ونزویلا و اعلام جایزه ۵۰ میلیون دلاری برای کسب اطلاعات از نیکلاس مادورو، رئیس‌جمهور ونزویلا در حال اجرای دور جدیدی از اقدامات زیاده‌خواهانه است. ترامپ سیاستمدار و رئیس‌جمهور نامتعارفی است و اقدامات نامعمولی را هم انجام می‌دهد. ترور رهبران جهان و تحت‌تعقیب قرار دادنشسان توسط او انجام شده است. بااین‌حال او طبق روند شکل گرفته در غرب عمل می‌کند؛ نحوه خطاب قراردادن دولت‌های ایران و ونزویلا توسط دولت‌های اروپایی و حزب دموکرات حکایت از این روند دارد.

۲ آنچه ترامپ را به سمت فشار بر آمریکای جنوبی کشانده، موفقیت ظاهری رئیس‌جمهور راست افراطی آرژانتین در کاهش تورم و رشد اقتصادی است.

پیش‌بینی می‌شد موفقیت‌های نسبی او بر وضعیت دیگر دولت‌ها اثر بگذارد و تقویت موفقیت راست‌گرایان را باعث شود، در نتیجه پس از ۲۰ سال دولت چپ‌گرای بولیوی با راهیایی دو نامزد راست‌گرا به دور دوم سقوط کرده است. تمام دلایل این سقوط مربوط به تحولات آرژانتین نیست، زیرا امر چپ‌گرایان بولیوی شکاف بزرگی ایجاد شده بود. ترامپ خواهان روی کار آمدن دولت‌های راست‌گرا در تمام مجموعه غرب است. حمایت از احزاب راست افراطی در اروپا، مخالفت جدی با حکم قضائی علیه بولسواروان، رئیس‌جمهور سابق برزیل و پشتیبانی از دولت‌های راست افراطی در آرژانتین و رژیم صهیونی این مسئله را نشان می‌دهد. مستحکم کردن راست‌های افراطی در مجموعه غرب لوازمی دارد که یکی از آن‌ها تحکیم دولت ترامپ و راست‌های افراطی حامی او در آمریکاست.